

Визначення джерел стійкості українських медичних університетів: навичка, життєво необхідна у складні часи

***професорка кафедри фармації ВНМУ, докторка біологічних наук,
Вікторія Валеріївна Родінкова***

***завідуюча лабораторії вивчення алергенних факторів довкілля ВНМУ, заступник Голови Наукової ради
Національного фонду досліджень України, Членкиня правління Українського Фулбрайтівського кола,
Членкиня правління світового товариства амброзії.***

Резильєнтність розглядається як здатність системи готуватися до загроз, пом'якшувати впливи, відновлюватися та адаптуватися після постійного стресу або руйнівної події.

Можливі джерела стійкості українських медичних університетів у воєнний час

1. Інституційна адаптивність
2. Сильне лідерство
3. Співпраця та партнерство
4. Навчальний план і навчальні програми, що відповідають викликам часу
5. Дослідження та інновації.

Можливі джерела стійкості українських медичних університетів у воєнний час

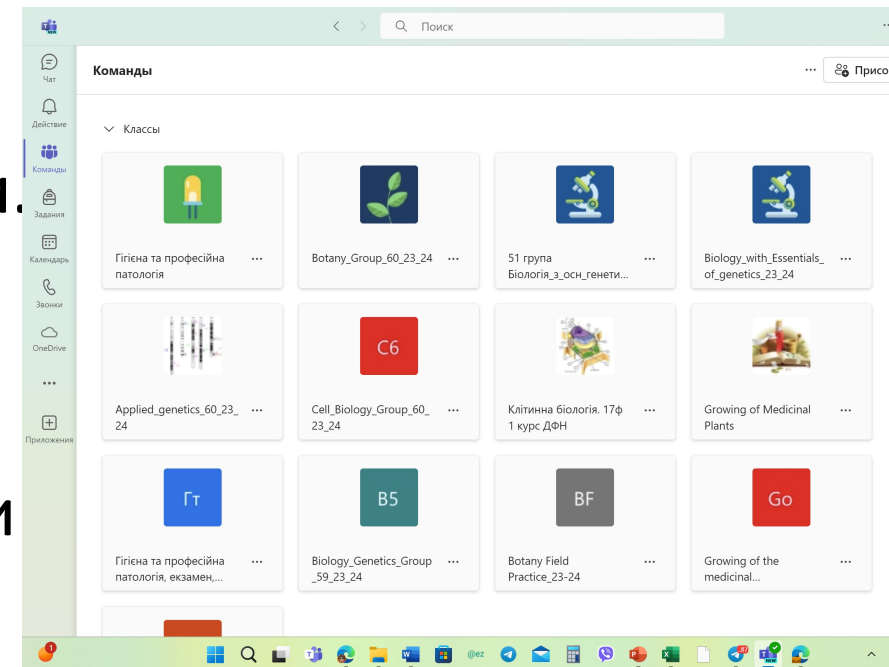
6. Системи підтримки для студентів та співробітників
7. Ефективне управління ресурсами
8. Інфраструктура та технології
9. Залучення громади
10. Культурні та інституційні цінності

1. Інституційна адаптивність

здатність швидко пристосовувати адміністративні та академічні процеси до умов війни, наприклад, перехід до онлайн-навчання, гнучкого планування та дистанційної роботи.

- Перехід до онлайн-навчання у перші місяці війни.
- Іноземні студенти 1-2 курсів ВНМУ навчаються онлайн і зараз.
- Планування відпустки-2024 у зв'язку із загрозами відключення світла взимку.

2. Сильне лідерство

ефективне та проактивне керівництво, яке може орієнтуватися щодо стану справ в установі на тлі викликів воєнного часу, ухвалювати своєчасні стратегічні рішення під тиском несприятливих обставин.

- створюються нові підрозділи ВНМУ;
- відкриваються нові навчальні програми – у тому числі – як реалізація третьої місії (Терапія та реабілітація);
- йде робота із залучення іноземних студентів;
- впроваджуються програми енергоефективності.

3. Співпраця та партнерство

Universities-Communities:
strengthening cooperation

побудова міцних мереж з іншими навчальними закладами, організаціями у сфері охорони здоров'я, міжнародними партнерами та гуманітарними організаціями для обміну ресурсами, знаннями та підтримкою.

Співпраця з:

- Департаментом охорони здоров'я та реабілітації ВОА
- Міжнародним медичним корпусом (IMC)
- Гарвардською гуманітарною ініціативою (ННІ)
- Union of Medical Care and Relief Organizations (UOSSM)

(тренінг «Хірургія в умовах надзвичайних ситуацій та катастроф»)

3. Співпраця та партнерство

побудова міцних мереж з іншими навчальними закладами, організаціями у сфері охорони здоров'я, міжнародними партнерами та гуманітарними організаціями для обміну ресурсами, знаннями та підтримкою.

Співпраця з:

- Агенцією США з міжнародного розвитку (USAID)
- Німецькою службою академічних обмінів (DAAD), проєкт «UA-MEDSAT: Сателітне навчання студентів-медиків в Україні».
- ERASMUS+ International Credit Mobility project 2022-1-Se01-KA171-HED-000070484

4. Навчальний план і навчальні програми, що відповідають викликам часу

Добре розроблений навчальний план, який передбачає гнучкість і набуття важливих практичних навичок з акцентом на невідкладну медицину, допомогу при травмах, реабілітацію, психологію та інші медичні потреби військового часу.

4. Навчальний план і навчальні програми, що відповідають викликам часу

Інноваційні курси, які формують навички стійкості, цінуються студентами-медиками, позаяк вони надають як негайну користь, так і формування навичок, які знадобляться їм у довгостроковій перспективі.

5. Дослідження та інновації

Заохочення досліджень та інновацій для вирішення завдань воєнного часу, таких як розробка нових методів лікування, методів реабілітації та методів психологічної підтримки.

ВНМУ – головний навчально-науковий-клінічний центр психології Вінниччини. Це засвідчив круглий стіл з питань ментального здоров'я.

6. Системи підтримки для студентів і персоналу

Надання психологічної, фінансової та соціальної підтримки з урахуванням стресів і травм воєнного часу, підтримання благополуччя та мотивації університетської спільноти.

- Вчасно виплачується заробітна плата та відпускні виплачені у повному обсязі (в інших медичних університетах цього немає).
- Працює система матеріальної допомоги працівникам, які опинилися в складних життєвих обставинах.

7. Фінансування та управління ресурсами

Ефективне управління фінансовими ресурсами та забезпечення фінансування з різних джерел, включаючи уряд, приватний сектор, міжнародні гранти та гуманітарну допомогу.

Генератори – за кошти спонсорів
Фінансування університетських клінік за гроші міжнародних донорів та благодійних організацій.

8. Інфраструктура та технології

інвестування в надійну та безпечну інфраструктуру та технології для сприяння безперервному навчанню, спілкуванню та роботі в умовах війни.

- Використання програми MsTeams для онлайн-навчання

- Облаштування бомбосховищ, де проходять особливо важливі події (вибори ректора) та навчання під час повітряних тривог

9. Залучення громади

Universities-Communities:
strengthening cooperation

активна участь у місцевих і національних заходах з охорони здоров'я та надання допомоги, сприяння формування відчуття спільної мети та солідарності з громадою. Є частиною третьої місії.

- ВНМУ допоміг лікарям «Охматдиту» провести безкоштовне обстеження 320 дітей з Вінниці
- Участь у колегії Департаменту охорони здоров'я
- Святкування Міжнародного дня медсестри

10. Культурні та інституційні цінності

дотримання сильних цінностей і почуття місії, які надихають на стійкість, відданість і колективний дух серед студентів, викладачів і персоналу під час викликів війни.

- Проведення фестивалю мистецтв
- Студенти ВНМУ провели Вечір Криму

Resilience, reliance, readjustment: How Ukrainians are coping with the war

Результат стійкості медичний університетів України

- Витривалості українців допомогла широкодоступна медицина. Близько 90 відсотків медичних закладів залишалися відкритими навіть у районах активних бойових дій.
- І родини високо оцінили якість медичного обслуговування, яке вони отримали. Лише чотири відсотки оцінили медичні послуги як незадовільні, що є завидним показником для більшості країн.

Замість висновку

- Підсумовуючи, українські медичні університети та фахівці, що працюють в них, демонструють стійкість, адаптуючись, співпрацюючи та надаючи необхідну допомогу суспільству та один одному, незважаючи на складні умови.
- Їхня здатність долати ці важкі часи заслуговує похвали, а зусилля щодо посилення стійкості залишаються вирішальними для благополуччя як пацієнтів, так і надавачів медичних послуг.
- Третя місія є частиною формування стійкості, яка дозволяє підтримувати зв'язок з громадою і отримувати підтримку від неї. Особливо важливим це є у складний час, яким є війна.

Дякую за увагу!

Universities-Communities: strengthening cooperation

- <https://internationalforum.bmj.com/wp-content/uploads/2023/05/B2.pdf>
- [Ukraine's health system is a symbol of resilience – POLITICO](#)
- <https://iaap-journals.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/aphw.12466>
- <https://www.wider.unu.edu/publication/war-ukraine-civilian-vulnerability-resilience-and-resistance>
- <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13523260.2023.2258620>
- [EU and UNDP spearhead energy resilience in Ukraine's hospitals | EEAS \(europa.eu\)](#)
- [Resilience of Primary Health Care in Ukraine: Challenges of the Pandemic and War \(tandfonline.com\)](#)
- <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC9012242/>
- [Strengthening Resilience in Medical and Health Professions Education: The Dynamic Interaction of Culture, Humanistic Environment, and Positive Role Modelling | SpringerLink](#)
- [C9.pdf \(bmj.com\)](#)
- [Medical students' perception of resilience and of an innovative curriculum-based resilience skills building course: A participant-focused qualitative analysis | PLOS ONE](#)
- [UNU-WIDER : Blog : The war in Ukraine: Civilian vulnerability, resilience, and resistance](#)
- [A full-scale Russian invasion of Ukraine in 2022: Resilience and coping within and beyond Ukraine - Kimhi - Applied Psychology: Health and Well-Being - Wiley Online Library](#)
- [A full-scale Russian invasion of Ukraine in 2022: Resilience and coping within and beyond Ukraine - Kimhi - Applied Psychology: Health and Well-Being - Wiley Online Library](#)
- [Frontiers | Psychological distress among healthcare students in Poland from COVID-19 to war on Ukraine: a cross-sectional exploratory study \(frontiersin.org\)](#)
- [Frontiers | Impact of the war in Ukraine on resilience, protective, and vulnerability factors \(frontiersin.org\)](#)

From Ruins to Resilience: The Path Toward Recovery in Ukraine

Ukraine has shown remarkable resilience amid destruction. The international community can help it rebuild even better.

Universities-Communities:
strengthening cooperation

- Освітні заходи та навчальний план:
- Важливо навчити студентів-медиків керувати складними обставинами. Незважаючи на те, що інструменти на кшталт «Рамки стійкості» не є остаточними, вони можуть допомогти оцінити навчальні програми та визначити сфери для покращення⁵.

Resilience, reliance, readjustment: How Ukrainians are coping with the war

- Здатність України підтримувати роботу державних послуг, виплачуючи регулярні зарплати державним службовцям, вчителям і медичним працівникам – і використовуючи цифрові форми оплати – була унікальною.

1. Adapting to Changing Conditions:

- Ukrainian healthcare professionals face unique challenges due to the war. They must learn to manage patients with diverse conditions, including combat trauma, mental disorders, and various rehabilitation needs for both military personnel and civilians¹.
- Despite over 1500 attacks on health facilities and infrastructure in the past two years, the health system has demonstrated remarkable resilience².

2. Healthcare System Resilience:

- The UNDP reports that one in ten Ukrainian hospitals has suffered direct damage from attacks, and these institutions grapple with electricity shortages due to infrastructure damage while handling an increasing patient load³.
- WHO support has contributed to the system's resilience, even amidst adversity².

3.Primary Care Strengths and Challenges:

- Primary care in Ukraine remains strong, but challenges persist. Some reflections include:
 - [Strengths: Personal observations and studies highlight the resilience of primary care in Ukraine⁴.](#)
 - [Challenges: These include adapting to changing circumstances, ensuring access to essential care, and addressing mental health issues⁴.](#)

4.Educational Interventions and Curriculum:

- Training medical students to manage difficult circumstances is essential. [While not definitive, tools like the “Resilience Framework” can help assess curricula and identify areas for improvement⁵.](#)
- [Innovative courses that build resilience skills are appreciated by medical students, offering both immediate benefits and long-term impact on their well-being⁶.](#)

In summary, Ukrainian medical universities and professionals demonstrate resilience by adapting, collaborating, and providing essential care despite challenging conditions. Their ability to navigate these difficult times is commendable, and efforts to strengthen resilience remain crucial for the well-being of both patients and healthcare providers.